

Preek op 1e kerstdag 2013 over de vijf voormoeders van Jezus: Tamar, Rachab, Ruth, Batseba, Maria.

Vijf vrouwen, die één zal u inmiddels meer bekend zijn dan de ander. Maar in deze weken heeft u meer over hen kunnen horen. Want in de advent periode van dit jaar keken we samen met de kinderen van de kindernevendienst naar de stamboom van Jezus. Daarmee begint het evangelie van Mattheüs. In die stamboom staan vijf vrouwennamen.

Temidden van driemaal veertien mannennamen vallen deze vrouwen namen op.

Zij hebben gemeen met elkaar, dat hun toekomst als 'vrouw van' of 'moeder van' niet vanzelfsprekend is geweest. Hun leven kent heel wat schaamte, strijd en pijn.

De vrouwen in het geslachtsregister van Mattheüs laten zien, dat de geschiedenis van God met mensen nooit 'gewoon' of vanzelfsprekend voortgaat.

Gods geschiedenis gaat steeds weer gepaard met verrassende wendingen, met mensen die blijven volhouden, blijven zoeken naar recht.

Tamar, Rachab, Ruth en Batseba. We hoorden hoe zij zich inzetten voor de toekomst. Vanuit moeilijke, pijnlijke omstandigheden. Met hen ging het weer verder: Gods geschiedenis met de mensen.

De eerste zondag ging het over de moed van Tamar.
Tamar is de eerste vrouw in de stamboom van Matteüs.
Rechteloos en zonder toekomst blijft zij achter.
Tamar vindt een bijzondere manier om dit onrecht aan te klagen.

Als hoer zit zij langs de kant van de weg.
Moedig en vol lef stelt zij onrecht aan de kaak
en zorgt zij voor toekomst. krijgt een tweeling.
Rachab is de tweede vrouw in de stamboom van
Mattheüs. Zij heeft een herberg in Jericho bovenop de
enorme stadsmuur, die de inwoners moet beschermen en
vreemdelingen buiten de deur houden. Maar gastvrij
deelt zij haar brood met vreemdelingen en vol
vertrouwen spreekt zij over haar geloof in de God van het
volk Israël. Zij gelooft in de toekomst.

Ruth is de derde vrouw. Haar verbondenheid en trouw
aan haar schoonmoeder zijn zo groot dat zij haar eigen
land en huis achterlaat.

Batseba is de vierde vrouw, die genoemd wordt. Alleen
staat haar naam niet geschreven. Ze wordt de vrouw van
of eigenlijk 'die van Uria' genoemd. Dat is veelzeggend.

Als je het verhaal van Bathseba tot je laat doordringen,
valt inderdaad op, dat zij niet de handelende persoon is.
Het gaat vooral over koning David. Er wordt maar met
haar gedaan. Ze krijgt geen gezicht, geen stem, dan
alleen om te zeggen: ik ben zwanger.

Zij moet de vrouw van koning David worden, haar eigen
man sneuvelt in de strijd. Pijn en verdriet zijn haar deel.
Dit eerste kind van David en haar zal sterven.

Uiteindelijk wordt haar zoon Salomo geboren. Zijn naam betekent vrede en hij brengt vrede voor Batseba en het land.

Fiere vrouwen die ieder voor zich het dunne lijntje van verwachting, van hoop op een toekomst gevoed hebben.

En vandaag: Maria. Maria heeft in onze protestantse traditie nooit de plaats gekregen die ze in de rooms-katholieke traditie wel heeft. Altijd een beetje terzijde geschoven.

Voorals gezien als de lieve moeder van het kindje Jezus. Dat is toch meestal ons eerste kijk op deze vrouw.

Over Maria is ontzettend veel geschreven en gezegd. Geen enkele bijbelse vrouw heeft zoveel invloed gehad op kerkgeschiedenis, de theologie en het geloofsleven van mensen als Maria.

En wat weten we over haar?

De evangelist Lucas is het die ons het meest uitvoerig over Maria vertelt.

Hij vertelt over de engel Gabriël die een jonge vrouw bezoekt, verloofd met een man, die Jozef heet, een afstammeling van koning David.

Zij zijn verloofd of ondertrouwd. In ieder geval wordt bedoeld dat die jonge vrouw al formeel en in aanwezigheid van getuigen beloofd was aan een man. Een dergelijke verloving kon plaatsvinden, zodra een meisje volwassen werd, op twaalfjarige leeftijd. Een verloving werd even bindend beschouwd als het latere

huwelijk. Een verloofde, jonge vrouw had de wettelijke positie van een getrouwde vrouw. Alleen woonde ze nog niet met haar man samen.

Het kind dat Maria volgens de boodschap van de engel zal baren, dat kind zal zij Jezus moet noemen. God redt betekent dat. Het zal een bijzonder kind zijn. 'Zoon van de Allerhoogste' wordt Hij genoemd en geeft al het geheim aan van de mens die geboren zal worden. Het gaat niet om de biologische vader. Het gaat om het kind zelf en de vrouw uit wie Hij geboren zal worden.

En zo komt Maria tussen al die mannen in het geslachtsregister terecht.

In Mattheüs' geslachtslijst vinden we de aartsmoeders, Sara, Rebecca, Lea en Rachel niet terug.

In plaats van hen noemt hij vrouwen die vreemdelingen, buitenbeentjes of allebei zijn. Tamar, Rachab, Ruth en Batseba staan op kruispunten in de geschiedenis van Israël. Zij nemen risico's en zetten zich zo in voor de toekomst van het volk Israël.

Wat Maria met de vier andere vrouwen verbindt is dat ze niet zo maar in de ordening van gezin en huwelijk te passen zijn.

Voor de vier aartsmoeders, Sara, Rebecca, Lea en Rachel is de zwangerschap en de geboorte van een zoon de garantie voor aanzien en toekomst.

De moeder en voormoeders van Jezus zijn daarentegen niet op een gebruikelijke wijze met een man verbonden.

Ze gaan door hun zwangerschap juist een onzekere toekomst tegemoet.

Hun gedurfde handelen had ook tragisch kunnen eindigen.

Maar juist bij deze vrouwen krijgt de geschiedenis een nieuwe impuls. Er begint een nieuw hoofdstuk in de geschiedenis door de kracht van een vrouw.

Maria is zwanger zonder toedoen van een man, zwanger uit de heilige Geest. Zo ontstond het geloofsgetuigenis van de maagdelijke geboorte.

Dat is niet bedoeld als een nuchtere weergave van de feiten, maar een gelovige kijk op het leven van Jezus.

Wij kunnen daar vaak niet meer zo goed mee uit de voeten, het beeld van de maagdelijke geboorte zaait eerder verwarring of scheidt afstand, dan dat het ons iets zegt. En wat kan het ons zeggen?

Misschien wel dat Maria's kind gewoon een kind is, maar met een goddelijke opdracht.

Deze mens Jezus Christus, die zijn goddelijke opdracht als Redder van de mensen tot over de dood heen volbracht. Zo zeer dat wij 2000 jaren later, nog zijn genezende, helende kracht zoeken, die ook wij zo nodig hebben bij de barsten in ons bestaan, in onze wereld.

Maria was zijn moeder.

Maria: ze zal veel verdriet in haar leven gekend hebben.
Eerst het onzekere begin, en dan ook het bittere einde van
Jezus' leven.

Zorgen, angsten, verdriet, niets blijft haar bespaard.
Zij blijft staande. want ze gelooft in de wereld, waarin
machtigen van hun troon gestoten worden en aan mensen
recht gedaan wordt. Ze heeft ervan gezongen.
Van recht en vrede voor deze wereld.

Tamar, Rachab, Ruth, Batseba, Maria
Mattheüs betreft de geschiedenis van deze vrouwen, die
eigenlijk wie geen naam en stem mochten hebben bij de
komst van de Messias.

Zij turen naar de toekomst en vandaag vieren wij met hen
die toekomst.

We vieren met kerst dat het Licht in de wereld is
gekomen.

Het donker lijkt oppermachtig. Het leven doet pijn, het
schuurt. Bij tijden hangt het aan een zijden draad.

Maar op deze dag zullen wij vieren dat ons leven in Gods
licht wordt gezet.

Er is toekomst, ook voor ons.